BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2018| ČÍSLO 40

Ponuka novostavieb klesá, chýbajú nové projekty

Tretí štvrťrok 2018 priniesol v Bratislave výrazný pokles počtu novostavieb v ponuke. Developeri ich spolu ponúkali 3185, čo je najnižšie číslo od roku 2014, t.j. od čias oživenia trhu s nehnuteľnosťami v Bratislave. Dôvodom bolo minimum nových projektov. Počet predaných bytov priamo od developerov takisto poklesol, keď sa počas tretieho štvrťroka predalo 862 novostavieb. Pod hranicu 1000 bytov sa predaj tak dostal po 2 a pol roku. Vzhľadom na obmedzenú ponuku a spustenia regulácie úverov na nehnuteľnosti sa však nejednalo o žiadne prekvapenie.

Ponuku novostavieb ku koncu septembra tvorilo 3185 bytov v rámci 111 projektov (resp. jednotlivých etáp projektov). Na jeden projekt tak pripadalo 28,7 bytu zatiaľ čo na prelome rokoch 2016 a 2017, keď bol trh z hľadiska ponuky a dopytu na vrchole pripadalo na jeden projekt okolo 40 bytov. V súčasnosti tak cítiť absenciu veľkých projektov s veľkou ponukou voľných bytov a klient tak má obmedzený výber. Ponuka voľných bytov priamo od developerov sa v Bratislave kontinuálne prepadá od druhého štvrťroku 2017, keď dosahovala úroveň 4840 bytov. Dôvodom je kontinuálny robustný predaj, ktorý svedčí o neutíchajúcom dopyte po bývaní v Bratislave.

Čo sa týka rozloženia ponuky bytov podľa bratislavských okresov, najnižšiu ponuku sme evidovali v okrese BA III, len 412 bytov. Nedostatok novostavieb v treťom okrese sa začal prejavovať už koncom roku 2017, no momentálne tu počet voľných bytov prvý krát poklesol pod ponuku v Starom Meste. Z 412 bytov v treťom okrese sa pritom 125 nachádzalo v Rači a ďalších 96 bytov sa radilo do vyššieho segmentu na Kolibe. V Novom Meste sa tak ponuka obmedzila na necelých 200 bytov, z čoho takmer polovicu tvoril dopredaj bytov vo väčších projektoch Urban Residence a Tehelné pole.

Petržalku tradične dominovali Slnečnice, ktoré z 590 voľných bytov v tejto mestskej časti predávali 442. Záujem o bývanie v Petržalke je v posledných rokoch evidentné, no

V tomto čísle:

Taliansko opäť predstavilo vysoko deficitný rozpočet

Turecko zažíva takmer 25 % infláciu

Cena ropy prekonala už 85 dolárov za barel

Kanada sa ako posledná pripojila k novej Dohode, ktorá nahrádza NAFTU

Od 1.1.2019 majú obchodné reťazce platiť 2,5 % daň z obratu

Ministerstvo financií SR predstavilo prvotný plán rozpočtu na rok 2019 s deficitom 0,1 %

Tabuľka 1: Špecifiká voľných bytov na trhu s novostavbami v Bratislave rozdelené podľa okresov

Obvod	počet	priemerná výmera	priemerná cena na m² s DPH	priemerná absolútna cena s DPH
BA I	446	76,78	3 368,59 €	221 521,97 €
BA II	802	69,65	2 768,41 €	204 921,01 €
BA III	412	71,84	2 991,92 €	203 474,99 €
BA IV	935	65,58	2 492,58 €	163 996,16 €
BA V	590	64,62	2 613,98 €	177 595,24 €
Celkový súčet	3185	68,78	2 757,06 €	187 597,21 €

dostupnosť novostavieb je aj tu obmedzená a chýba najmä v oblasti na začiatku Petržalky okolo Bosákovej a Jantárovej cesty t.j. v blízkosti električkovej trate.

V okresoch BA IV a BA I bola ponuka vzhľadom na charakter dopytu solídna, aj keď Staré Mesto v minulosti ukázalo, že tu veľké projekty typu Panorama City alebo Skypark dokážu vytvoriť vysoký dopyt. Okres BA II si stále dokázal zachovať vyššiu ponuku, no aj tu sme po dlhšej dobe evidovali prudší pokles (z 1010 na 802 bytov).

Priemerná jednotková cena voľných novostavieb v Bratislave dosiahla ku koncu štvrťroka 2757 eur/m² s DPH. Oproti predchádzajúcemu kvartálu sa nejednalo o žiadnu zmenu zatiaľ čo medziročne vzrástla o 6,1%. Medziročný rast bol spôsobený zvyšovaním cien vo veľkých projektoch ako Slnečnice, Nuppu alebo BORY home, kde developeri zdvihli ceny v priemere okolo 10%. Tento nárast bol s časti kompenzovaný poklesom počtu voľných bytov v drahších častiach ako Nové Mesto a Staré Mesto, ktoré v roku 2017 disponovali podstatne vyššou ponukou novostavieb.

Priemerná absolútna cena dosiahla 187 597,21 € s DPH. Rastúca jednotková cena a rastúca priemerná rozloha existujúcej ponuky tu medziročne vyvolali 11%-ný nárast. Priemerná rozloha dosiahla 68,78 m², čo predstavuje ďalší rast od dna v roku 2016, keď dosahovala rekordne nízkych 63 m². Dôvodom rastu však nie trend stavania väčších bytov ale nedostatok tých malých, ktoré v rokoch 2016 a 2017 boli súčasťou veľkých projektov. V súčasnosti je ponuka takýchto bytov značne zredukovaná, keďže predstavovali najatraktívnejší artikel a rýchlo sa vypredali. V ponuka stále ostávajú väčšie byty, čo je trend trvajúci už niekoľko kvartálov.

Počet predaných bytov počas tretieho štvrťroku dosiahol 862 bytov. Z hľadiska izbovosti nepriniesol tretí kvartál výraznejšie zmeny v preferenciách klientov. Najpopulárnejší artikel stále predstavovali malé, dvojizbové byty, ktorých konkurencieschopnosť spočíva najmä v nízkej absolútnej cene. Spolu sa ich predalo 385, nasledovali trojizbáky s predajom 274 a jednoizbové byty, ktorých sa predalo 131. Väčších štvor a päťizbových bytov sa spolu predalo 72.

Z hľadiska lokality sa najviac novostavieb predalo v okrese BA II. Spolu s okresom BA IV ponúkali najväčší výber pre klientov, čo sa odzrkadlilo aj na robustnom predaji. Silný predaj si však zachovala aj Petržalka (na úrovni BA IV), kde takmer 80% predaných bytov predstavoval projekt Slnečnice. V okrese BA III sme zas zaznamenali podpriemerný predaj, čo je dôsledkom už spomínanej obmedzenej ponuky. K najväčšiemu poklesu počtu predaných bytov došlo v Starom Meste, kde sa z ponuky vypredávajú väčšie projekty ako Stein, Proxent a najmä Sky Park.

Priemerná jednotková cena predaných bytov dosiahla 2695 eur/m² s DPH. Oproti predchádzajúcemu kvartálu sa tak zvýšila o 4% a priblížila k priemernej cene voľných bytov. Priemerná absolútna cena sa dostala na úroveň 168 tisíc eur, čo je o takmer 20 tisíc menej ako priemerná absolútna cena voľných bytov. Priemerná rozloha predaných bytov je pri 60,8 m² takisto podstatne nižšia (o 8 m²), čo potvrdzuje pretrvávajúci trend vysokého dopytu po menších a absolútne lacnejších bytoch.

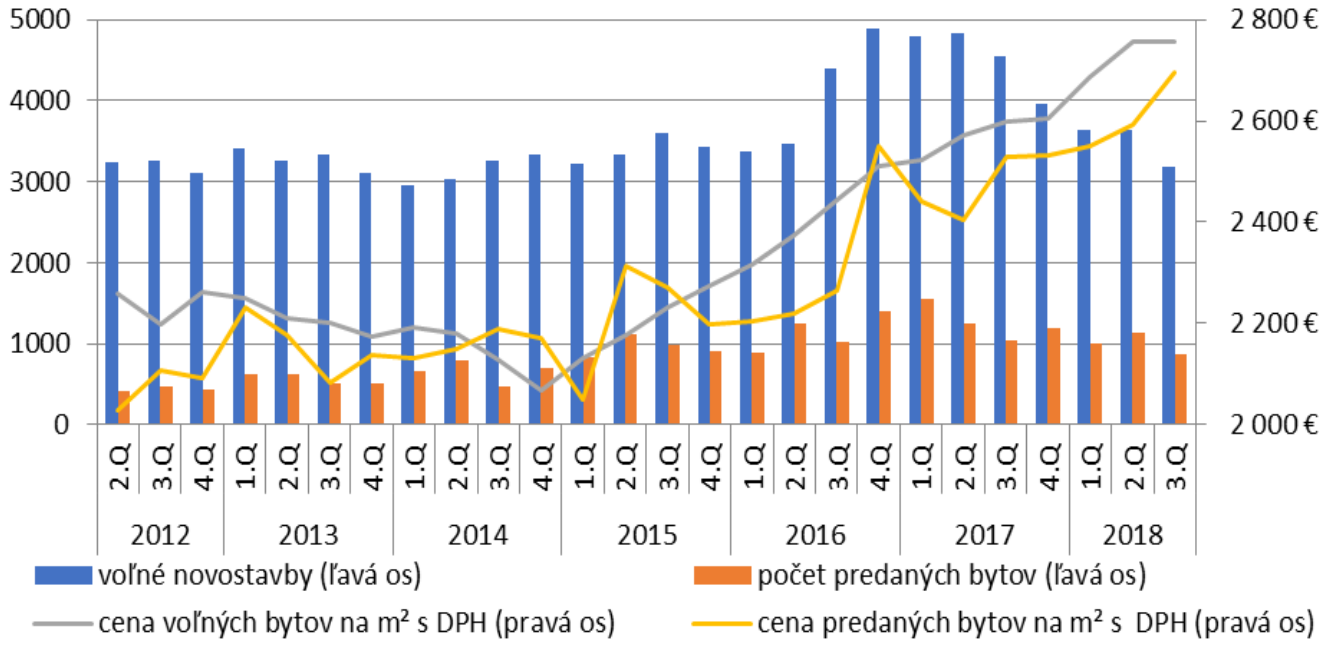
Počet predaných novostavieb v Bratislave počas tretieho štvrťroku prvý krát po dva a pol roku klesol pod hranicu 1000 bytov. Vzhľadom na aktuálnu situáciu na tomto trhu sa však nejedná o žiadny dramatický pokles, ktorý by mal byť predzvesťou poklesu ceny bytov. Dopyt po bytoch stále ostáva vysoký, predaj v treťom štvrťroku však bol zasiahnutý reguláciou trhu s úvermi na nehnuteľnosti a výrazne zníženou ponukou. Regulácia vo forme obmedzenia maximálnej výšky úverov spôsobil presun istej časti predaja do predošlých štvrťrokov. Nižšia ponuka zas predstavovala obmedzenejší výber pre klientov, keď mnoho projektov už neponúkalo najatraktívnejšie byty ale buď drahšie, väčšie byty alebo byty s horšími dispozíciami. Okrem toho bola v niektorých populárnych lokalitách, najmä v Novom Meste, výrazne obmedzený počet voľných bytov, čo sa prejavilo v zníženom predaji resp. v presune dopytu do bytov z druhej ruky.

Z uvedených dôvodov vyplýva, že potenciálny pokles cien bytov v Bratislave nie je opodstatnený. Klesajúca ponuka a pretrvávajúci dopyt skôr budú tlačiť na ďalší ce-

Tabuľka 2: Špecifiká predaných novostavieb v Bratislave rozdelené podľa izbovosti

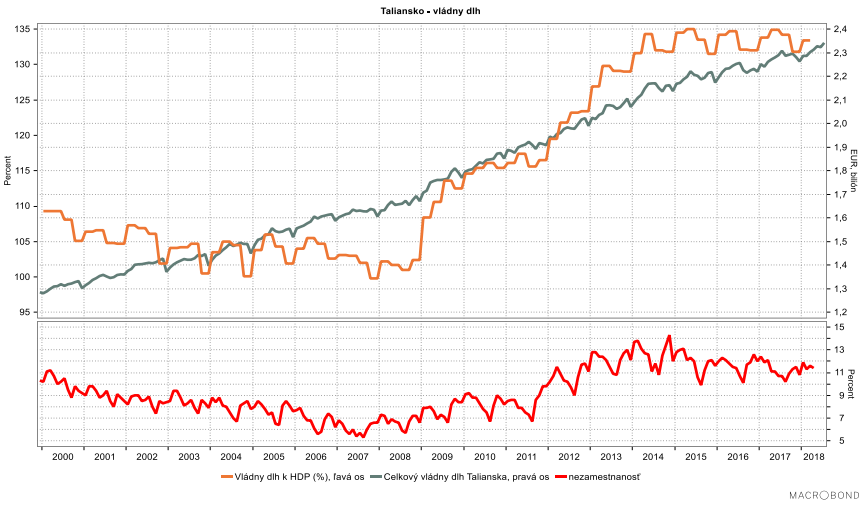
Počet izieb	počet	priemerná výmera	priemerná cena na m² s DPH	priemerná absolútna cena s DPH
1	131	32,69	2 610,67 €	88 366,23 €
2	385	50,24	2 714,03 €	137 504,52 €
3	274	76,32	2 633,12 €	200 436,46 €
4	66	104,23	2 960,53 €	313 279,99 €
5	6	164,00	3 770,29 €	562 274,33 €
Celkový súčet	862	60,79	2 695,00 €	168 169,76 €

Graf 1: Vývoj na trhu novostavieb v Bratislave

nový rast, spôsobený nižšou konkurenciou na trhu. Na to aby Bratislavský realitný trh ostal zdravý je potrebná nová ponuka novostavieb od developerov. Tá bola v druhom štvrťroku 2018 silná, no v treťom len minimálna. Na druhej strane na pokles dopytu po bývaní dôvod nie je. Rastúce mzdy, veľké množstvo pracovných ponúk a historicky najnižšie úrokové sadzby stále vytvárajú ideálne prostredie pre kúpu nehnuteľnosti. Pre budúcnosť preto možno počítať s pokračovaním cenového rastu, úroveň okolo 5-6% medziročne by však prekročiť nemal. Vyšší rast cien možno očakávať len lokálne (napr. v Novom Meste z dôvodu obmedzenej ponuky) alebo v prípade že, sa zastaví prísun nových projektov na trh. (rb)

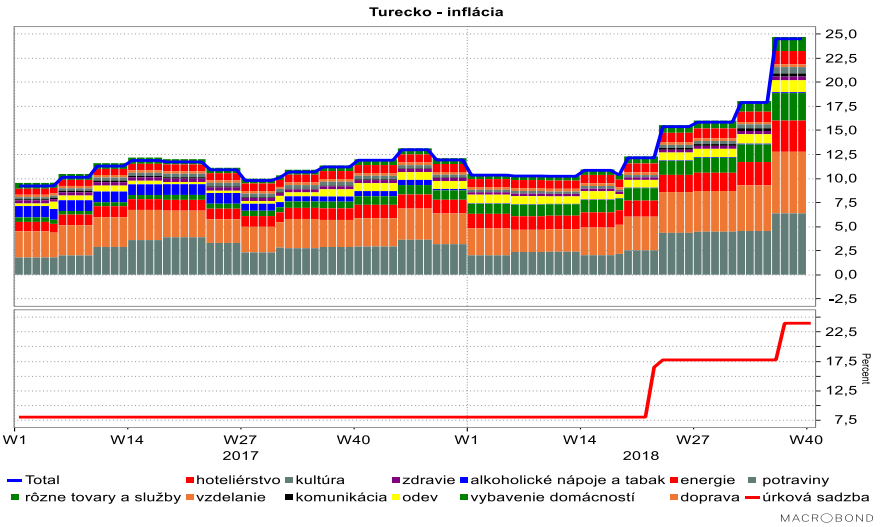
Ako Taliansko vplýva na euro

Kurz eura mal v posledných dňoch kolísavý charakter. V stredu 3.10.2018 posilňoval a dostal sa na hodnotu 1,1596 USD/EUR. Následne sa však opäť mena znížila a predávala sa za 1,1530 USD/EUR. Deň predtým 2.10.2018 sa hodnota dokonca prepadla na šesťtýždenné minimum a to hodnotu 1,1505 USD/EUR. Za zvyšovaním hodnoty meny stálo Taliansko, ktoré vyhlásilo, že začne od roku 2020 znižovať svoj rozpočtový deficit v pomere k hrubému domácemu produktu. Naopak niektoré populistické strany v Taliansku však avizovali, že na budúci rok sa zvýšia výdavky, čo znamená že rozpočtový deficit by stúpol na úroveň 2,4 percenta, čo sa prejavilo aj na kurze eura. Za znížením hodnoty stálo aj vyjadrenie talianskeho zákonodarcu Claudia Birghiho, podľa ktorého by väčšinu hospodárskych problémov vyriešil návrat k vlastnej mene. Verejný dlh Talianska je už teraz na hodnote viac ako 130 percent HDP, čo je druhá najvyššia hodnota po Grécku. Po zverejnení plánovaného deficitu sa talianske akcie prepadli o 2 percentá. Vysoká nezamestnanosť krajiny, ktorá je okolo 11 percent a nespokojnosť obyvateľov podporila populistické strany. Medzi hlavné ciele strán patrí vyplácanie základného príjmu pre nezamestnaných, rovná daň a zníženie odchodu veku do dôchodku, čo sa docieli len cez rast výdavkov. (pk)

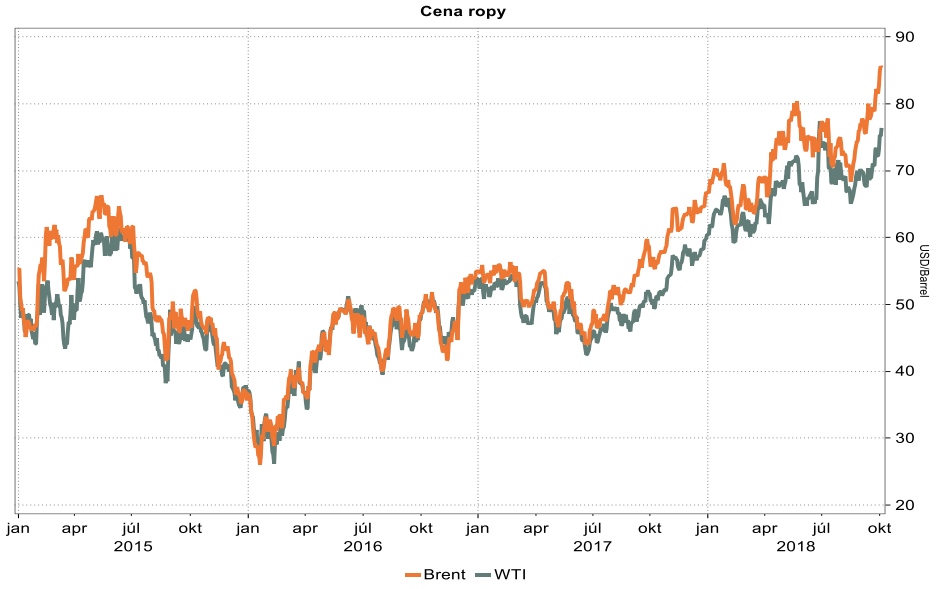
V Turecku je draho

Inflácia v Turecku sa koncom septembra dostala na skoro 25 percent, čo predstavuje najvyššiu hodnotu za posledných 15 rokov. Spotrebiteľské ceny sa v minulom mesiaci prudko zvýšili. V porovnaní s vývojom v auguste to znamená nárast cien o 6,6 percenta. Rast cien v medziročnom aj medzimesačnom porovnaní je dôsledkom menovej krízy. Turecká líra sa oproti doláru od začiatku roka prepadla zhruba o 40 percent. Turecko tak výrazne znížilo odhad rastu ekonomiky na tento i budúci rok. Predpokladá sa, že hrubý domáci produkt krajiny zvoľní o 1,5 percenta. Líra stráca kvôli obavám menových trhov z vplyvu tureckého prezidenta na menovú politiku, ďalším dôvodom sú aj obchodné spory so Spojenými štátmi. V mesiaci september sa turecká centrálna banka snažila stlmiť rastúci infláciu a tak zvýšila hlavnú úrokovú sadzbu zo 17,5 na 24 percent. Súkromný sektor je zadlžený sumou okolo 146 miliárd dolárov v zahraničných menách. Podľa odhadu ratingovej agentúry predstavujú úvery v zahraničných menách 43 percent všetkých bankových úverov v Turecku. Nakoľko si turecké firmy kvôli nízkym úrokovým sadzbám roky brali úvery v dolároch a eurách, oslabenie líry im teraz splácanie týchto zahraničných úverov predražuje. (pk)

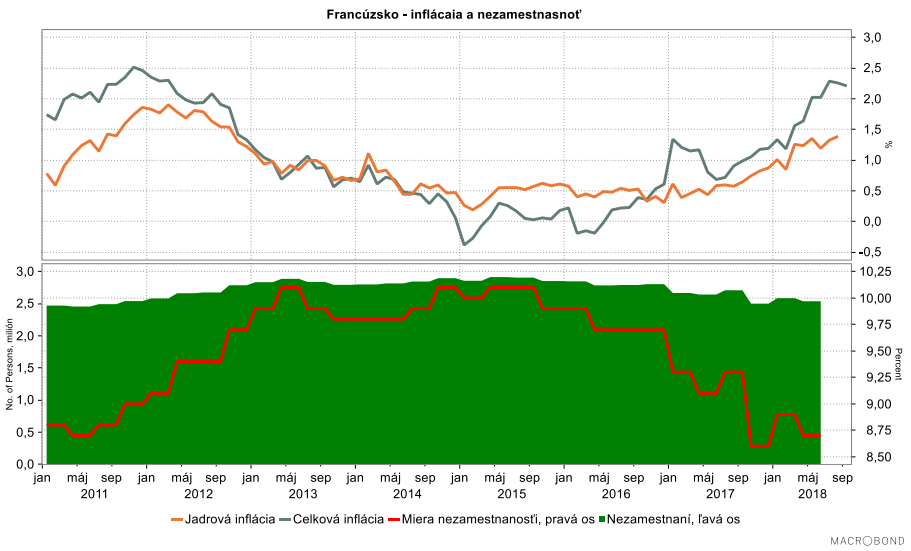
Ropa naďalej rastie

Ceny ropy v posledných dňoch opäť vzrástli. Barel americkej ľahkej ropy West Texas Intermediate (WTI) sa v stredu 3.10.2018 predával za 75,75 dolára. To bolo o 52 centov viac ako v predchádzajúci deň na konci obchodovania. Cena ropnej zmesi Brent vzrástla o 73 centov na 85,53 dolárov za barel. Za zvyšujúcimi cenami stoja najmä blížiace sa sankcie USA voči Iránu. Americké sankcie na iránsky ropný sektor majú nadobudnúť platnosť 4.10.2018. Ich cieľom je obmedziť export ropy z Iránu, ktorý je tretím najväčším ťažiarom v rámci OPECu. K rastu cien ropy prispieva aj dohoda Spojených štátov, Kanady a Mexika na novej podobe Severoamerickej dohody o voľnom obchode (NAFTA). Rástli však aj ropné zásoby v USA, konkrétne za týždeň vzrástli o 8 miliónov barelov, čo je najväčší nárast za jeden rok. Dá sa predpokladať, že cena Brentu bude aj naďalej rásť a v dôsledku sankcií by sa mohla vyšplhať až na 100 dolárov za barel. Vzhľadom na štvrťročné maximá, začínajú sa v americkom Kongrese znovu objavovať návrhy zákona, ktorý by umožnil Spojeným štátom žalovať členov OPECu za manipuláciu s cenami ropy. Podľa zákona je nelegálne obmedzovať ťažbu či manipulovať s cenou, avšak OPEC má voči takýmto žalobám imunitu. OPEC ovláda ťažbu členských krajín a udáva ich ťažobné ciele. Od konca roka 2016 sa ceny ropy zvýšili o 80 percent vďaka dohode kartelu o znížení ťažby ropy. Tento rast sa prejavil najmä na cenách pohonných palív, ktoré sa približujú k štvorročným maximám. (pk)

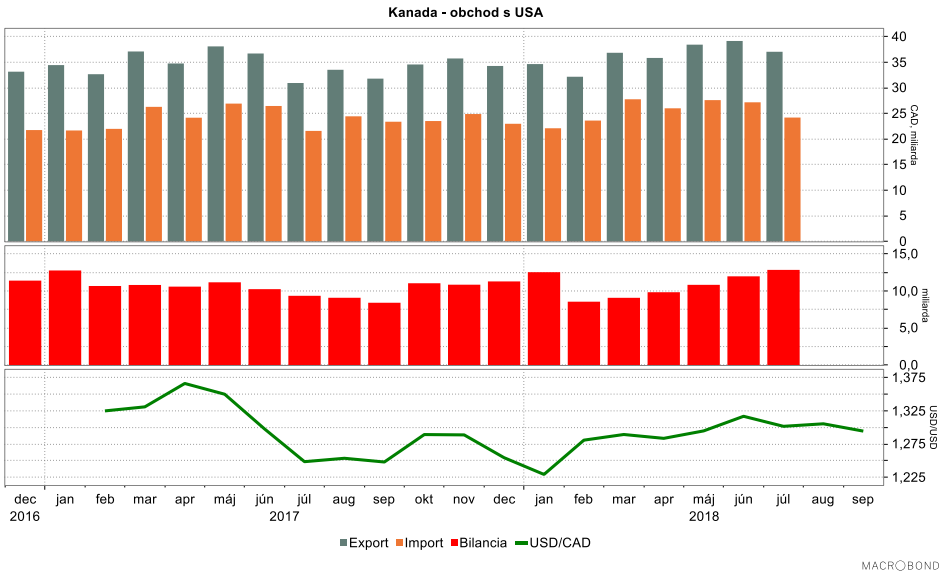
Inflácia vo Francúzsku sa spomalila

Medziročný rast cien vo Francúzsku v septembri mierne spomalil a dosiahol tak hodnotu 2,21 %. Celkový medziročný rast cien najviac ťahali energie, ktorých cena rástla až o 12,5 % a ceny potravín, ktoré medziročne vzrástli o 2,84 %. O roku 2014 síce rástli ceny výraznejšie, no aj tak sa celková inflácia pohybuje v zdravej miere a zároveň blízko inflačného cieľa, ktorý si stanovila Európska centrálna banka (2 %). Jadrová inflácia, ktorá nezaráta-va práve vysoko rastúce a premenlivé ceny energií dosiahla koncom augusta medziročný nárast o 1,39 %. Rast cien je pritom ťahaný aj zvyšujúcou sa spotrebou domácností, za čím stojí stále znižujúca sa miera nezamestnanosti v krajine. V júni bolo vo Francúzsku nezamestnaných 8,7 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva, čo predstavovalo celkom 2,54 mil. ľudí. (jv)

Kanada sa pripojila k dohode

Po dlhých rokovaniach ohľadom reorganizácie Severoamerickej dohody o voľnom obchode (NAFTA) sa po Mexiku k novej dohode pripojí aj Kanada. Dohoda tak má po svojej viac ako 25 ročnej histórii pokračovať. Naštrbené vzťahy a nezhody pri vyjednávaní sa prejavujú medzi USA a Kanadou odvtedy čo USA zaviedli dovozné clá na oceľ a hliník, čo sa týkalo aj Kanady a tá na tento krok odpovedala rovnako. Dohoda medzi Spojenými štátmi, Mexikom a Kanadou (USMCA) je v podstate rovnaká ako predchádzajúca Severoamerická dohoda o voľnom obchode (NAFTA). Najväčšie zmeny sa týkajú iba oblasti automobilov, pracovnej politiky, environmentálnych noriem, ochrany duševného vlastníctva a digitálneho obchodu. Aby automobily dostali výnimku z ciel ide o to aby bolo aspoň 75 % súčiastok vyrobených v Mexiku, USA či Kanade (Pri NAFTA to bolo 62,5 %). Ďalším aspektom je, že 40 až 45 % automobilových dielov by malo byť do roku 2023 vyrábaných pracovníkmi, ktorý zarábajú minimálne 16 dolárov na hodinu. USA ďalej dosiahli otvorenie Kanadského mliekarenského trhu pre svoje výrobky, čo v minulosti prekážalo Trumpovi. Dohoda ďalej rozširuje autorské práva až na 70 rokov po smrti autora (z pôvodných 50 rokov). Ďalej majú byť zrušené clá v obchode s hudbou a elektronickými knihami. Clá na oceľ a hliník naďalej zostávajú platné. Dohoda ustanovuje dĺžku je trvania na 16 rokov s tým, že sa má každých 6 rokov preskúmať a prehodnotiť, kedy sa všetky tri štáty môžu rozhodnúť dohodu predĺžiť. Všeobecne platí, že podobné dohody vytvárajúce určitú ekonomickú integráciu sú spravidla výhodné pre všetky zúčastnené strany. Motívom zavedenia ciel Donaldom Trumpom mohlo byť vytvorenie si vhodnej vyjednávacej pozície, z ktorej môže dôjsť k ústupkom čím sa v konečnom dôsledku dostane len do východiskového stavu. Na upokojenie situácie pozitívne reagoval aj kanadský ako aj americký dolár, ktorý po upokojení situácie okolo pristúpeniu k dohode posilnil. (jv)

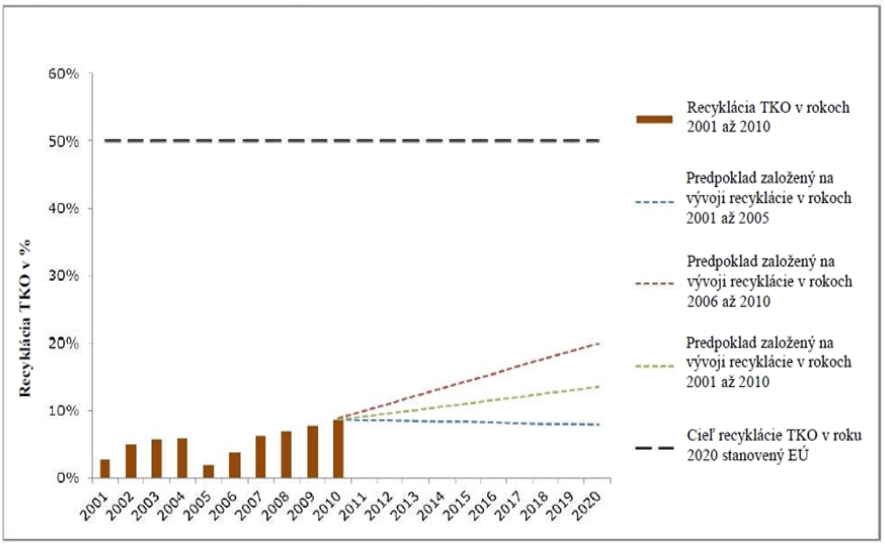

Slovensko čaká nová daň

Slovenská Národná Strana prišla s návrhom novej dane, ktorá by sa mala týkať obchodných reťazcov. Ide o 2,5 percentný odvod, ktorý by mal obchodný reťazec odviesť zo svojho čistého obratu (tržieb). Poslanci strany argumentujú veľkosťou nerovnomerne rozdelenej pridanej hodnoty, ktorá je najvyššia pri obchodných reťazcoch čo im zabezpečuje dosiahnutie vyššieho zisku ako napr. v prvovýrobe a spracovaní potravín. Získané prostriedky štátneho rozpočtu z tohto odvodu by sa mal použiť na podporu domácich výrobcov, kompenzáciu negatívnych vplyvov na poľnohospodársku prvovýrobu. Odvod sa má týkať tých obchodných reťazcov, ktoré majú prevádzky aspoň v dvoch okresoch a tieto prevádzky majú jednotný dizajn. Zároveň sa má dotknúť obchodných reťazcov v ktorých predaj potravín dosahuje minimálne 10 % ich obratu. Zároveň obchodný reťazec nemusí odvod platiť ak jeho výška nepresiahne 5000 eur za tri mesiace. V praxi to znamená že obchodné reťazce budú popri dani z príjmu platiť aj osobitný odvod z obratu. Na príklad ak reťazec dosiahne tržby vo výške 100 tisíc eur a náklady 70 tisíc eur by zjednodušene pred zavedením osobitného odvodu zaplatil len daň z príjmu vo výške 6 300 eur. Po zavedení odvodu by to bolo 2 500 eur (daň s obratu) plus 5775 eur (daň z príjmu, po znížení tržieb o daň z obratu a rovnakých nákladoch). Spolu to znamená odvod vo výške 8275 eur. Je pravdepodobné, že pri snahe zachovať si výšku svojho zisku dôjde k zdraženiu niektorých tovarov predávaných reťazcami, prípadne, zníženiu predaja potravín pod 10 % svojho obratu. Podobné zdanenie zaviedlo aj Maďarsko, Poľsko ale ja Estónsko. Zavedenie takejto dane je ale podmienené tým, že nemôže byť diskriminačná. Každopádne ale ide o dvojité zdanenie reťazcov. (jv)

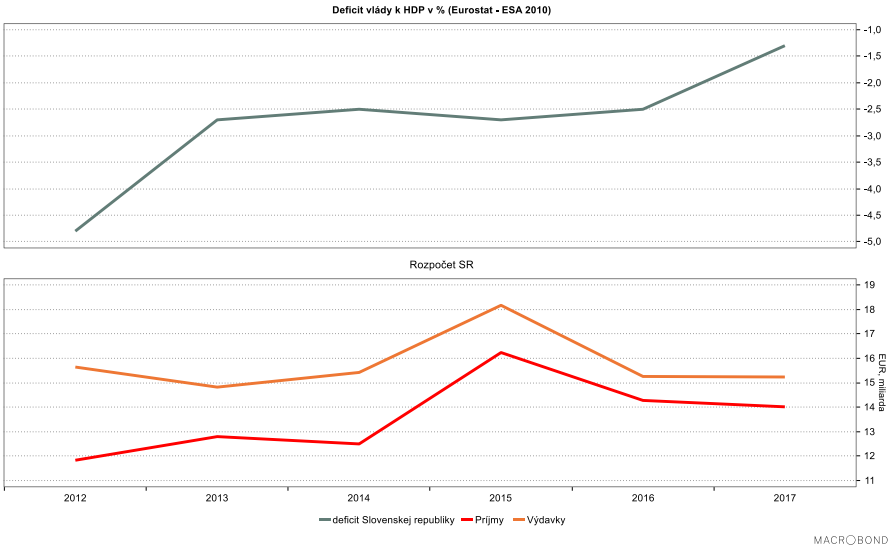
Nedostatočné recyklovanie

Slovensko v oblasti recyklovania dlhodobo zaostáva. Priveľa smetí vozíme na skládky, no v parlamente sa chystá zásadná zmena, ktorá by mohla viesť k lepšiemu. Táto zmena sa týka platieb za odpad a konkrétne by ňou došlo až k 100 – percentnému nárastu. Práve nedostatočné recyklovanie je dôvodom tejto pripravovanej zmeny. Kým sme na Slovensku v roku 2015 recyklovali len necelých 15 percent z odpadkov (skládkovalo ho až 65 percent), v Česku to bolo 30 percent a v Maďarsku 34 percent. Medzičasom sme sa dostali na úroveň okolo 23 percent, čo je však stále veľmi málo. Pripravovaná zmena by znamenala vyššie poplatky pre tých, ktorí budú recyklovať menej. Ak samospráva vyseparuje 10 percent odpadu, tak zaplatí za tonu smetí 46 eur. V prípade 40 percent to bude 31 eur a ak 60 percent tak zaplatia len 16 eur za tonu odpadu. Ak nedosiahneme do roku 2020 mieru recyklácie na úrovni 50 percent, hrozia nám pokuty z Európskej únie. Okrem nízkej miery recyklácie a vysokej miery skládkovania považuje Európska komisia za problematické narábanie s biodegradovateľným odpadom. Slovensku, ako aj ďalším štyrom štátom sa nepodarilo splniť ciel znížiť množstvo biologicky rozložiteľných odpadov o 50 percent v roku 2013. Medzi 20 enviromentálnych cieľov, ktoré chce štát dosiahnuť v najbližších 12 rokoch, patrí aj zhodnocovanie komunálneho odpadu až na 60 percent, na čo však Slovensku momentálne nemá dostatočné kapacity ani podmienky.

Deficit štátneho rozpočtu na nule?

Slovenská republika nebola ešte nikdy tak blízko vyrovnanému štátnemu rozpočtu. Z návrhu rozpočtu na najbližšie tri roky vyplýva, že v roku 2019 by mal deficit verejných financií klesnúť na úroveň 0,10 percent hrubého domáceho produktu. Na rok 2020 je predpovedaný vyrovnané hospodárenie a v ďalšom roku už prebytok. Rozpočet by mal v budúcom roku manipulovať s hotovostným schodkom 2,138 miliardy eur. Príjmy rozpočtu by mali byť na úrovni 15,497 miliardy eur a výdavky by mali dosiahnuť 17,635 miliardy eur. Aktuálny návrh rozpočtu počíta aj s lepším hospodárením v tomto roku o 0,23 percentuálneho bodu. Schodok by mal v tomto roku dosiahnuť 0,6 percenta HDP, zatiaľ čo rozpočtový cieľ bol vo výške 0,83 percenta HDP. Taktiež verejný dlh by sa mal dostať na úroveň 48,7 percenta HDP, čím by sa dostal pod dolné sankčné pásmo. (pk)

Slovensko čaká nová daň

Slovenská Národná Strana prišla s návrhom novej dane, ktorá by sa mala týkať obchodných reťazcov. Ide o 2,5 percentný odvod, ktorý by mal obchodný reťazec odviesť zo svojho čistého obratu (tržieb). Poslanci strany argumentujú veľkosťou nerovnomerne rozdelenej pridanej hodnoty, ktorá je najvyššia pri obchodných reťazcoch čo im zabezpečuje dosiahnutie vyššieho zisku ako napr. v prvovýrobe a spracovaní potravín. Získané prostriedky štátneho rozpočtu z tohto odvodu by sa mal použiť na podporu domácich výrobcov, kompenzáciu negatívnych vplyvov na poľnohospodársku prvovýrobu. Odvod sa má týkať tých obchodných reťazcov, ktoré majú prevádzky aspoň v dvoch okresoch a tieto prevádzky majú jednotný dizajn. Zároveň sa má dotknúť obchodných reťazcov v ktorých predaj potravín dosahuje minimálne 10 % ich obratu. Zároveň obchodný reťazec nemusí odvod platiť ak jeho výška nepresiahne 5000 eur za tri mesiace. V praxi to znamená že obchodné reťazce budú popri dani z príjmu platiť aj osobitný odvod z obratu. Na príklad ak reťazec dosiahne tržby vo výške 100 tisíc eur a náklady 70 tisíc eur by zjednodušene pred zavedením osobitného odvodu zaplatil len daň z príjmu vo výške 6 300 eur. Po zavedení odvodu by to bolo 2 500 eur (daň s obratu) plus 5775 eur (daň z príjmu, po znížení tržieb o daň z obratu a rovnakých nákladoch). Spolu to znamená odvod vo výške 8275 eur. Je pravdepodobné, že pri snahe zachovať si výšku svojho zisku dôjde k zdraženiu niektorých tovarov predávaných reťazcami, prípadne, zníženiu predaja potravín pod 10 % svojho obratu. Podobné zdanenie zaviedlo aj Maďarsko, Poľsko ale ja Estónsko. Zavedenie takejto dane je ale podmienené tým, že nemôže byť diskriminačná. Každopádne ale ide o dvojité zdanenie reťazcov. (jv)

Kedy príde recesia?

Medzinárodný Menový Fond plánuje upraviť júlový odhad medziročného rastu svetovej ekonomiky z pôvodných 3,9 % na niečo nižšie číslo. Na raste sa totiž podieľa stále menej krajín, najmä z dôvodu obchodných sporov medzi USA a Čínou. USA stále zaznamenávajú vysoký rast, ktorý má ambíciu získať prívlastok najdlhší v histórii. K ďalšiemu hospodárskemu rastu v USA zatiaľ prispieva z časti aj zníženie daní, ktoré prišlo minulý rok. Japonsko, eurozóna ale aj Čína začína vykazovať náznaky spomalenia rastu ekonomiky. Obchodná vojna tomu môže len pridať na intenzite. Je vysoko pravdepodobné, že svet (a teda jednotlivé krajiny) čaká hospodárska recesia, čo vyplýva z cyklického vývoja ekonomiky. Po expanzii a potom čo výkon ekonomiky dosiahne svoj vrchol ba možno ho až prekročí (prehreje sa) príde fáza poklesu – recesie. Nie je však celkom jasné kedy táto situácia nastane a čo bude jej spúšťačom. Určitý pohľad na situáciu ponúka prieskum americkej Národného združenia pre podnikanie a ekonomiku (NABE), ktorá združuje podnikových ekonómov, stratégov a akademikov či politikov, ktorí aplikujú ekonomické rozhodnutia. Výsledky prieskumu poukazujú na 3,1 percentný medziročný rast reálneho HDP v 4. kvartáli tohto roka oproti minulému roku, čo je 0,3 bodu viac ako uvádzal júnový prieskum. Do 4. kvartálu 2019 sa medziročne predpokladá nárast reálneho HDP o 2,5 %. Celoročný priemer medziročného rastu je na úrovni 2,9 %. Zaujímavejšie sú výsledky otázok týkajúcich rizika vplývajúceho na rast HDP. Za najväčšie riziko (so 41 % hlasov) bola vyhodnotená súčasná obchodná politika, zvyšovanie úrokových sadzieb (18 %), riziko výrazného poklesu akciového trhu (18 %). V otázke príchodu recesie sa názory ekonómov tiež líšia. Hoci 80 % respondentov znížila svoje prognózy rastu HDP v roku 2019. Dve tretiny ekonómov očakávajú začiatok recesie do roku 2020 no zvyšná tretina ekonómov recesiu neočakáva skôr ako v roku 2021. Je jasné, že recesia sa v budúcnosti objaví, nie je však celkom zrejmé kedy, keďže ekonomiky zatiaľ vykazujú rast a nie nie vysoký stupeň prehrievania sa. Zároveň existuje množstvo potenciálnych príčin vzniku novej ekonomickej krízy. V tomto smere sa ako riziko ukazujú prudký rast amerických akciových trhov (možná bublina), či nepredvídateľné situácie vo Venezuele, Argentíne, Turecku ale aj Taliansku. (jv)

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

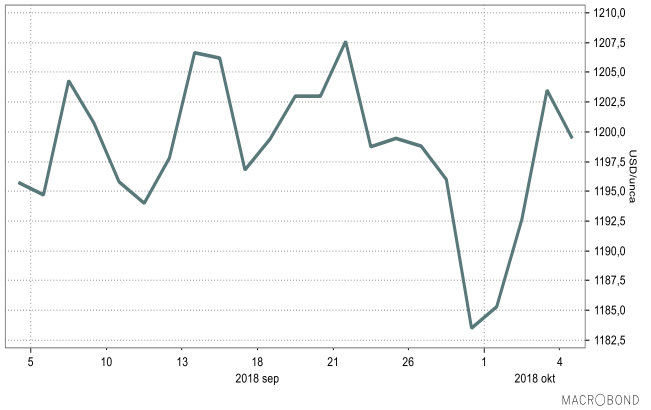
EUR/USD

EUR/CZK

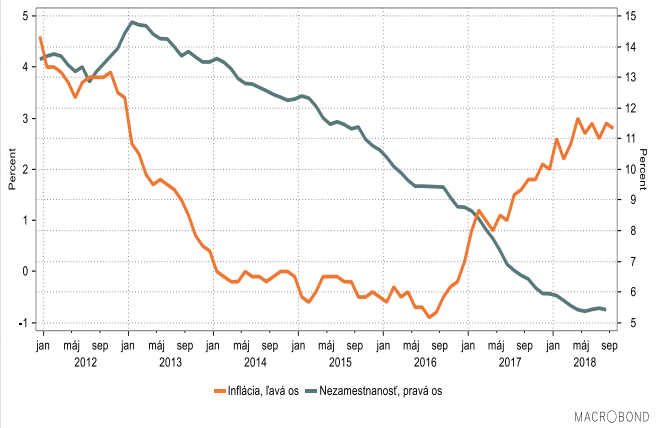
ZLATO

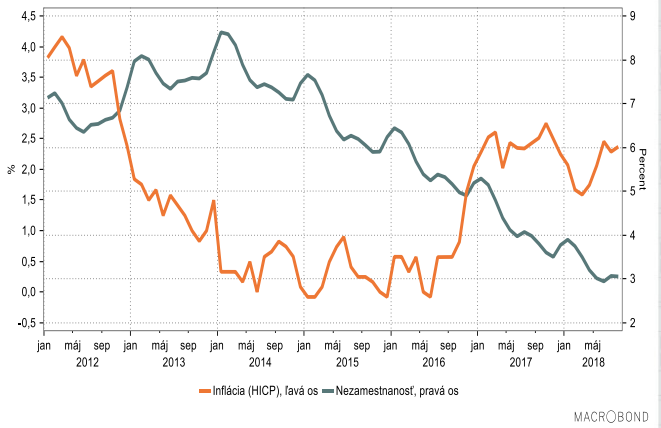
ROPA

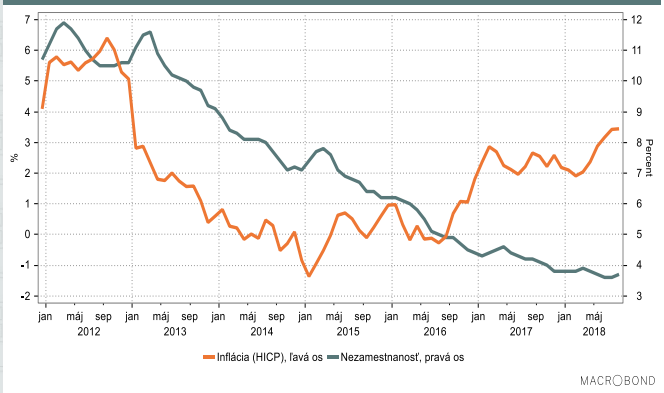
SLOVENSKO

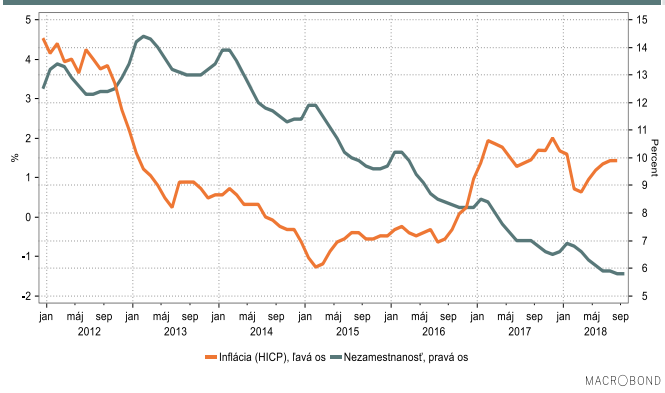
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POĽSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

→ *Európska komisia schválila plán Slovenska poskytnúť britskej automobilke Jaguar Land Rover investičnú pomoc 125 miliónov eur na výstavbu závodu pri Nitre. Komisia uviedla, že pomoc je v súlade s pravidlami EÚ o štátnej pomoci a že prispeje k rozvoju regiónu. Finančná pomoc bola potrebná na to, aby Jaguar investoval v Európe a nie v Mexiku. Továreň pri Nitre má mať kapacitu výroby 150 tisíc vozidiel ročne a celková investícia automobilky má dosiahnuť 1,4 miliardy eur.*

→ *Bankový sektor na Slovensku do septembra tohto roka zaznamenal čistý zisk 471,95 milióna eur. Medziročne stúpol o 14,9 milióna eur. Čisté úrokové príjmy, ktoré sú hlavným zdrojom finančných domov, dosiahli ku koncu augusta takmer 1,2 miliardy eur. Medziročne sa zvýšili o 50 miliónov eur. Za celý minulý rok zaznamenal bankový sektor pokles zisku. Medziročne klesol o 17,5 percenta na 612 miliónov eur. Hlavným dôvodom poklesu bola najmä vysoká porovnávacia báza za rok 2016. V tomto období výsledky bánk výrazne pozitívne ovplyvnil predaj akcií VISA Europe a príjem z dividend.*

→ *Dánsko chce do roku 2030 zakázať predaj nových benzínových a naftových automobilov. Chcú tak podporiť ekologizáciu dopravy a výrobu nových elektromobilov. Nasleduje tak príklad Francúzska či Veľkej Británie, ktoré pristúpili k rovnakému zákazu do roku 2040.*

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura
Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík
Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:
Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Krčmárik Peter
Vražda Ján

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT